

je posredovanju dr. Hohnjca v za-
devi suše zgodilo isto. Ministru
pismeno obljubilo, ali navodil lažnim
uradom v smislu svojih obljub ni da-
lo. To je najbolj žalosten pojav v na-
ši državni upravi. Kdo naj ima še za-
upanje in spoštovanje, če se v ta na-
takšen način?

Kje je rešitev?

Od notranjih neprilik, nedlog, te-
žav, krivic in nedostatkov je samo en
izhod: dajte Srbu, da bo na svoji ze-
mlji s svojim po svoje gospodaril —
dajte Vojvodincu in Hrvatcu isto, da je
seveda isto Sloveniji! Ali gospodariti
ne smejo imenovani in usiljeni ljudje-
uradniki, temveč od ljudstva samega
izvoljeni! Z drugimi besedami: seda-
nja centralistična ustava in uprava
ki stoji na odvisnem uradništvu je
popolnoma za nič. Reši nas in okrepi
našo državo edino avtonomija in sa-
mouprava v tem smislu, da bo ljud-
stvo v pokrajinah po izvoljenih zastop-
nikih delalo postave ter samo odloče-
valo, kje in kam ter kdaj se upora-
bi to, kar ono plačuje po pravici —
kdor trpi, naj tudi odločuje in govori.
Kdor noče sovraštva med Srbi, Hr-
vati in Slovenci, kdor hoče resnično-
močno državo, kdor hoče iz sevanjih
težav in se hoče otresti bremen, ki
ga gospodarsko dusijo in kmalu zadu-
šijo, ta mora biti vsak za avtonomijo
in samoupravo, kjer bo ljudstvo res
imelo odločilno besedo. Ono samo bo
sam svoj gospodar! Da se pa to zgo-
di, moramo zavreči vse, ki so na: —
prinesli centralizem in korupcijo!

Lepo je voščilo, še lepše je darilo
in dar nam prinese v dar rešitev od
vsega zla, ki sem ga le deloma opi-
sal in označil, bo naš dobrotnik za te-
lesni blagor. Naši liberalci in naši so-
cijalni demokrati pa dopovedujejo če-
sto ljudstvu, da si bo ustvarilo raj na
zemlji, ako bo zapodilo "larje", podr-
lo cerkve in altarje in ž njimi vred-
napejši in najsvetlejši altar v svojem
srcu: ljubezen do bližnjega in opomin
jajoče vest. Na sami sili in sovraštvo
bodisi naroda proti narodu, ali stanu
proti stanu, dobrega socialnega reda
zgradili ne bomo. Od gonje proti cer-
kvi in duhovništvu ne bo sit in oble-
den nihi en človek več. Pravi socia-
listi in pravi kristjani smo šele, ako
se pri vsaki stvari sami vprašamo:
smo mi to s svojim delom zaslužili in
ima tudi naš bližnji to, kar mi zahte-
vamo? Ko bomo tako ravnali, bo po-
stal tudi meso oni večnolepi angeljski
spev za božično noč: "Slava Bogu na
višavah in mir ljudem na zemlji!" Vi-
branci pa čitajte in premišlujte, ako
sem zapisal kaj napačnega. To je moj
božični pozdrav!

Zmanjšanje števila vojaštva in skrajšanje vojaške službe.

Pretekli teden je bila v finančnem
odboru zakonodavne skupščine v Bel-
gradu razprava o številu vojaštva, ki
je pod orožjem, in o času, koliko naj
traja izvežba vojakov. Na povabilo g.
predsednika finančnega odbora je pri-
šel k sebi vojni minister general Ze-
čević. Sporočena mu želja, naj se ka-

der stalnega vojaštva zmanjša in čas
vojaške službe skrajša, je vojnemu mi-
nistru dala povod, da se je potrudil
dokazati, kako je eno in drugo: zmanj-
šanje kadra in skrajšanje vojaške slu-
žbe, nemogoče.

V imenu Slovenske in hrv. ljuds-
ke stranke je vojnemu ministru o'go-
voril poslanec dr. Hohnjec. Pov-
darjal je, da od vojnega ministra na-
vedeni razlogi ne držijo. Da je dolgo
vojaško vežbanje nepotrebno, je doka-
zala svetovna vojna, katero so dovo-
jevali ne vojniki z dolgotrajno vojaško
izvežbo marveč mladeniči in možje,
ki so se vežbali samo nekaj tednov.
Čim dalje traja to vežbovanje, tembolj
gineva zanimanje za stvari, katerim
se pameten človek priučil v kratkem
času, tem večja pa je tudi gospodars-
ka škoda, ker se mlad človek predolgo
časa odteguje gospodarskemu delu.

Kar se dostaje od vojnega minist-
ra navedenega razloga, da je večje
število pod orožjem stoječega vojaštva
potrebno za to, da se dosedaj vedno
še neresena vprašanja o naših drža-
vnih mejah za našo državo ugodno re-
šijo, je izkustvo dokazalo, da se vpra-
šanja državnih mej ne rešujejo z oro-
žjem, marveč s pametno zunanjo poli-
tiko. Naše vojaštvo, fako je izvajal po-
slanec dr. Hohnjec, je zasedlo Koroš-
ko, zasedlo Bajski trikot (na nekdan-
jem južnem Ogrskem), zasedlo obsež-
ne dele Albanije, toda iz vseh teh po-
krajn nas je pregnalo povelje evrop-
skih velevladi, ki so določile državno
razmejitev po svoji volji brez ozira na
vojaško zasedbo. zemlja pa so dobili
drugi. Zeleti bi bilo, da bi vodilji
naše zunanje politike bili sposobnej-
ši, pa bi naše državne meje fakle tam,
kjer so meje slovenske, hrvatske ter
srbske zemlje.

Pri vprašanju o številu vojaštva
je treba tudi jemati v obzir, da gre
sedaj po kulturnem (izobraženem) sve-
tu mogočna želja, da se države raz-
orožijo. Temu namenu služi zborova-
nje, ki se ta čas vrši v Washingtonu
v Ameriki in ki hoče, da se vsepov-
todi zmanjša število oborožene sile na
kolikor najmanjšo mero. V Washing-
tonu ne gre samo za omejitev obro-
ženja na morju, pri čemer pridejo v
glavnem v poštev Japonska, Anglija
in Zedinjene države Severne Ameri-
ke, marveč tudi za razorožitev na kop-
nem, zlasti še v Evropi. Prej evrops-
ke države ne bodo zmanjšale svojega
ogromnega primanjkljaj v proračunu,
kakor ne zmanjšajo ogromnih postavk
proračuna za vojaško upravo. Ako se
je Francija protivila zmanjšanju svo-
je oborožene vojaške sile, je to iz te-
ga razloga, ker njeni računi z Nem-
čijo se niso dovršeni. Ni treba, da bi
zglede Francije za naše skromne raz-
mere bil merodajen.

Ni tudi istina, da bi vojaška pri-
pravljenost bila najboljša jamstvo za
mir. Stari Rimljani so sicer imeli pre-
govor: Če hočeš mir, bodi pripravljen
za vojno. Ta prislovica ima, kakor
sploh vse take recenice, samo deino
veljavo. Pred svetovno vojno so bile
cvropske države oborožene do zov, in
kaj je bila posledica? Ne mir, marveč
vojna. Najboljše jamstvo za mir je v
tem, da se vprašanja, ki so sporna

med narodi, rešujejo po načelu pra-
vičnosti. Noben drug sporazum nuna
trajne veljave.

Poslanec dr. Hohnjec je tudi opo-
zoril na slabo stanje naših državnih
financ, ki nujno zahteva zmanjšanje
števila oboroženega vojaštva in skraj-
šanje vežbene dobe. To bo tudi v ve-
liko korist domačega in narodnega go-
spodarstva. Končno je opozoril vojne-
ga ministra na velike pritožbe, ki jih
dviga naše slovensko obmejno ljuds-
tvo zoper Wranglovce v obmejni stra-
ži. Ti vojaki ne razumejo jezika naše-
ga prebivalstva in to je vzrok, da na-
ši ljudje po nedolžnem zapadejo veli-
kim in občutnim kaznim, ker ne raz-
umejo, česa jih ti tuji možje vprašajo
in kaj od njih zahtevajo. Ti tuji možje
sa tako obnašajo proti našemu ljuds-
tvu, zlasti proti ženskem spolu da je
vsled tega ljudska nevolja dosegla o-
pasno višino. Ti ljudje se cenijo kot
protibolševiški bojovníki, med njimi
pa je veliko takih, ki se obnašajo čis-
to bolševiško.

Po izvajanjih našega poslanca in
drugih poslancev je finančni odbor
sklenil, da predloži vladi in zahteva
od nje, da se število oboroženega vo-
jaštva zmanjša in trajanje voja-
ške službe skrajša.

Delo naših poslancev za revnejše sloje.

Sedaj, ko je še vlada vedno v os-
tavai, ne zboruje parlament, pač pa
zakonodajni odbor. V tem odboru so
dosegli zadnje dni poslanci našega Ju-
goslovanskega kluba ravno v prid u-
božnejših ljudskih slojev lepe in omen-
ka vredne uspehe.

Po mestih tiae naše delavske ma-
se najbolj stanovanjska beda. Ubogi
delavci se še vedno mora potikati s
svojo družino po kletih, na mrzlih —
podstresjih ali pa celo v nezakurjenih
železniških vagonih. O stanovanjski
bedi cele naše kraljevine je razprav-
ljal zakonodajni odbor in sprejel za-
konski predlog poslanca Jugoslovans-
kega kluba dr. Gosarja. Po tem no-
vem stanovanjskem zakonu, ki je gla-
vno delo in us:eh naših poslancev, se
morajo vsa podjetja bank, zavaroval-
ne družbe, industrijska in trgovska
podjetja, ki niso nastanjena v svojih
lastnih hišah, se iz teh izseliti tekom
dveh let in si postaviti lastne zgrad-
be. Vsled te nove naredbe bodo prist-
ljeni milijonarji, da zidajo in bo pri-
šlo delavstvo do strehe.

Nadalje spravlja draginja revnej-
še sloje že do obupa. Človek, ki se da-
nes ne valja v tisočakah, si težko kaj
kupi vsled od dne do dne se dvigajo-
če draginje. Od rastoče draginje ima-
jo vedno večje dobičke trgovci, ki z
služijo pri blagu bogzna kako visoke
procente. Večigled odiranju revnejših
slojev od strani brezvestnih trgovcev
so predlagali naši poslanci v zakono-
dajnem odboru, da ne sme čisti dobi-
ček trgovcev presegati 25%. Predlog
naših poslancev je bil sprejet.

Posledice letošnje slabe letine bo-
mo čutili sedaj po zim in v spomladi
po celi kraljevini.

Naši poslanci so se spopadli v za-
konodajnem odboru tudi na o:vi k:aji,
ki so prizadeji vsled slabe letine. Naš
Jugoslovanski klub je predložil o:bu-
ru predlog, da mora država v onih o-
krajih, kjer bo primanjkovalo prehrane,
osnovati državne prodajnice v
čas slabe letine. Tudi ta predlog na-
ših poslancev je bil sprejet.

O samostojnih poslancih pa nič ni
slišati, da bi se kje potegnili na na-
višjem mestu za zboljšanje žalostne u-
sode revnejših slojev.

Letos in lani.

Finančni minister je postavil v
proračun za leto 1922 509 in pol mili-
jona dinarjev in 1 milijardo 270 in pol
milijona kron. Letošnji proračun fin-
ministra prekaša lanskega za 103 in
pol milijona dinarjev in 85 milijonov
kron. Omeniti moramo, da se vodi ta
proračun v dinarjih za Srbijo, v kro-
nah pa za kraje tostran Save ali ta-
kozvani "prečanski" svet, ki se je
združil s Srbijo po ujedinenju SHS-
plemen.

Ministrstvo var ima v proračunu
51 milijonov in pol dinarjev in 120
milijonov K. Letošnji proračun je ve-
dji od lanskega za 44 in pol milijona
dinarjev in 90 milijonov kron.

Prosvetni minister zahteva za le-
to 1922 268 in pol milijona dinarjev in
766 in pol milijona K. Potrošil bo 200
milijonov dinarjev in 397 in pol mili-
jona kron več nego lani.

Ministrstvo za notranja dela ima
v proračunu 51,710,420 dinarjev in pa
345,340,867 kron. Letošnji proračun te-
ga ministrstva presega lanskega za 36
milijonov dinarjev ter 251 mil. K.

Zunanji minister ima v proračunu
25 milijonov, za 11 in pol milijona več
kot lani; pa smo izgubili v tem letu:
Baroš, Skader in bajski trikot.

Samo za inozemske poslanike ali
diplomate ima zunanje ministrstvo v
proračunu 34,312,197 dinarjev in je v
tem prekosilo lanske izdatke za 25 mi-
lijonov dinarjev.

Ministrstvo za agrarno reformo ra-
bi 55,514,979 dinarjev, kar presega —
lansko svoto za 11 in pol milijona di-
narjev.

Ministrstvo za izenačenje zakonov
je ustanovljeno na novo in ima za raz-
širjanje centralizma v proračunu svoto
907,540 dinarjev.

Ravnokar navedene številk nudi-
jo natančen dokaz, kako gospodari —
vlada, v katero se se vrnili samostoj-
ni bojovníki za staro pravdo.

Državni proračun se torej od lan-
skega ni nikjer zmanjšal, pač pa še
povišal za milijonske svote na račun
preobloženih davkoplačevalcev.

Samostojni molčijo o proračunu —
kot grob. Ze vedo zakaj!

Gospod Urek

se jezi na naše liste, ker ga napada-
jo. Gospodu uredniku je poslal celo
grozljivo pismo. Torej Urek misli, da
se mu godi krivica in da je on sam
dostojen. Imeti mora samo slab spo-
min, da ne ve več, kakšne surovosti
je že sam napisal v "Kmetijski list."
Slučajno imam nekaj števil tega list-

čakal odgovora, ampak nas je takoj
peljal v cerkev sv. Katarine, iz nje
pa v njene podzemljске prostore. Po
13 stopnicah smo prišli v z belim
marmorjem in rdečim damastom pre-
oblečeno, 12 m dolgo, 4 m široko in
3 m visoko duplino, ki je čarobno raz-
svetljuje 32 noč in dan gorečih dra-
gocenih svetilk. Takoj pri vходу na
levo je v okroglasti dolbini oltarček;
tzpod nize tega oltarčka pa visi ved-
no gorečih svetilk, ki pod njimi le-
žečo, v tla vdolano veliko marmornato
belo zvezdo čudovito lepo in milo raz-
svetljujejo. V srebrnem pasu ali obro-
ču te zvezde, od katerega odsevajo
zarki na vse strani, berem besede:
Hic de virgine Maria Jesus Christus
natus est: t. j.: Tukaj je bil rojen iz
Device Marije Jezus Kristus!

Dragi bralec, misli si, da si ti na
tem svetem mestu in da z lastnimi o-
čmi gledaš in bereš te besede in se
prav posebno prvo besedico: "hic —
tukaj!" Tukaj, ravno tukaj je bil
rojen Kristus, sin božji! Gotovo, gle-
dal bi in gledal, strmel bi in se čudil,
toda ne dolgo! Zgodilo bi se ti, kakor
se je zgodilo meni in vsem mojim so-
potnikom: neka notranja moč sili člo-
veka na kolena, da si ta le "hic —

tukaj" ogleda bližje in natančneje:
sili ga še naprej, da se skloni še glo-
blje in vrže na zemljo ter poljubi sve-
to kraj in to besedo "hic — tukaj." —
Solze občudovanja in vroče hvaležno-
sti mu zalivajo oči, ko zre v to čudno
besedico in razmišlja o njenem po-
menu. Tukaj, da, tukaj se je pokazala
ljubezen božja v podobi Deteta; tu-
kaj so se izpolnile prerokbe in napo-
vedovanja starih očakov in prerokov
o prihodnjem Mesiju. Tukaj je "beseda
meso postala" in se je prikazala
luc sveta; tukaj se je začel boj proti
grehu in peklju in se je začelo odre-
šenje vsega človeštva. Tukaj je bilo
Dete rojeno, v plenice povito in v jas-
lice položeno; tukaj je občudoval sv.
Jožef največjo skrivnost ljubezni bo-
žje in je Marija kazala Zveličarja sveta
presrečnim pastircem in Modrim iz
Jutrove dežele. Tu sem se je slišalo
angelsko petje: Gloria in exelsis
Deo; tukaj so pastirci klečali in mo-
lili in so Trije Kralji darovali miro,
kadilo in čisto zlato.

Toda nočem dalje opisovati počut-
kov svoje osrečene duše tisti večer,
ampak le povem, da tisto noč nisem
počival v sladkem spanju, ampak v
sladkih sanjah, s koneč na južnem o-

knu proti — kakih 20 minut oddalje-
nino — planjavam, nekdanji posesti bo-
gatega pradedca Davidovega in Mariji-
nega, Boca in žene njegove Rute, to-
rej proti onim pašnikom, na katerih
so slišali pastirji, bedeci na polnočnih
stražah pri svoji čredi, angelovo ozna-
nilo: "Ne bojte se, zakaj glejte, oz-
nanjam vam veliko veselje, katero bo
vsemu ljudstvu; ker danes vam je ro-
jen Zveličar, kateri je Kristus Gospod,
v mestu Davidovem! In to vam bodi
znamenje: naš bote Dete v plenice
povito in v jaslice položeno. Da, po-
čival sem v sladkih sanjah o prvi bo-
žični noči, o jaslicah, o angelskem
petju in pastirskem veselju ter o ve-
liki zvezdi. O polnoči je v rojstni vot-
lini Zveličarjevi maševal novomašnik
g. Senk iz Jezerkega nekdanje Ko-
roške ter pri tej priliki obhajal tudi
svojega očeta, dobroznanege in pri-
ljubljenega gostitelja posebnq čeških
hrbolzcev ali turistov. Ob starih
zjutraj sem zamogel tudi jaz opraviti
tam sv. daritev, ki sem jo služil za se
in za svoje ljube učence in dijake ter
za vse dobre starše in vrle vzgojitel-
je, učitelje in katehete, ki jim je in še
bo božje Dete izročilo v izrejo in od-
gojo naše ljube slovensko mladino.

Drugi dan, praznik Marijinega
rojstva, sem si natančneje ogledal še
druge dele podzemskih prostorov cer-
kev Matere Božje in sv. Katarine. —
Kake tri metre od prej opisane mar-
mornate zvezde, zaznamujoče mesto
rojstva Gospodovega, se kaže kraj,
kjer so stale jaslice, in tam blizu sto-
ji tudi oltar sv. Treh Kraljev. Iz te
votline naprej se pride še v druge
podzemске prostore in sicer v kapelo
sv. Jožefa, k oltarju Nedožnih otro-
čičev, h grobovom sv. Evzebija, sv.
Pavle in njene hčerke Evstohium in
nazadnje k oltarju in v celico našega
rojaka sv. Hieronima, ki je tu notri
37 let molil, premišljeval in sv. pismo
prestavljal.

Razven nedolje in četrtka se ob-
haja po teh podzemskih prostorih pro-
cesija vsak dan ob starih popoldne in
se poje pri rojstnem mestu Gospodo-
vem: "Bethlehem, glej, v tej mali zem-
ski votlini je bil rojen stvarnik nebes;
tukaj je bil v plenice zaviti, tukaj po-
ložen v jasli, tukaj so ga videli pa-
stirji, tukaj ga je pokazala zvezda,
tukaj so ga molili Modri, tukaj so ga
opevali angeli rekoč: slava Bogu na
višavah!" Procesijo končaje v cerkvi
sv. Katarine z lavretanskimi litanija-

ja. Hočem navesti le nekatere izraze iz dopisov, pod katerimi je podpisan Ivan Urek. Čitatelji pa naj sodijo, kdo je surov. Svoje nasprotnike imenuje Urek: nesramneže, podleže. Dalje: duševni revčki, zaplotni junaki, najnavadnejši-lažnjivi, ljudje brez lasti in pošnja (21. oktobra 1920); naši uredniki: podivjani, s šepavimi možgani oblagodarjeni časnikarji (istotam). Lajanje (25. marca 1920), zatrkajeno pamet (16. septembra 1920) pripisuje našim listom — Ko smo Samostojni lani pred volitvami očitali centralizem in zvezo z liberalci, je Urek misal, da je za avtonomijo (16. sept. 1920) in da niso z liberalci v zvezi — (Kmečka moč 14. nov. 1920). Pa je le glasoval za isti centralizem, kot najtuhjši centralisti in z liberalci skuhal kancelaragraf. Večkrat Urek zaradi kakšnih čenč bliati po „Kmetijskem listu“ čast kategrga duhovnika, ki mu je na poti. — In kolikokrat ta list dolga našo stanko reči, ki so čisto izmišljene: da smo za razporoko, da smo krivi vojske, da je dr. Korošec kriv druginje. In invalidu pravi, da je polčlovek. Urek bi pa rad, da bi mi na vse to pohlevno molčali. Njemu ni na nas nihče nikdar ničesar rekel za to, ker je kmet, ampak zato, ker je slab politik. Ko bi bili mi take čenče, kakor je Urek in Drogenik, bi vedeli tudi o Ureku še marsikaj povedati, kar se je z njim sredi ceste pogovarjal čmet z odkrito glavo, kako je v Brezjah rekel nek ljubljanski gospod, pa se duhovnik, ko je videl oglasnega Ureka: „Pri nas v Ljubljani pa nisimo tako bahati!“ — in se več takega. Naj se g. Urek torej le potolaži in se spomni, kaj pravi o njem narodna pesem:

Kaj boš, kaj boš dol v Belgrad hodil,
Mlobuť po strani nosil?
Raj bi bil, raj bi bil v Globokem ostro,
se svojega stanu držal!

V državnem zboru namreč samostojni ne gredo skupaj z nobeno kmečko stranko, ampak z gospodskimi liberalci in radikali. Srbski kmetje se pojiho samostojnih, kakor da so parjevi in jih imenuje „kožoderne slov. čmeta“. Prav rad bi se podpisal s polnim imenom, pa se ne upam, ker je g. Urek preveč na anbiški! Č. je velik, jaz pa majhen; on je debel, jaz pa suh.

Posavčan

Poljedelski svet.

Vlada je ustalo ovila takozvani poljedelski svet. V poljedelskem svetu za stopani kmetijski strokovnjaki in izvoljeni predstavitelji kmetijskih združenj in društev bodo dajali poljedelskemu ministru razne nasvete. Poljedelski svet je pričel delovati 12. t. m. Predsednikom je bil soglasno izvoljen beograjski vseučiliški profesor Radovanovič. Omenjena ustanova šteje z vsem 30 oseb. 12 „svetnikov“ imenuje poljedelski minister iz vrst poljedelcev, ostalih 18 pa odpade na razne kmetijske kružbe in društva. V prvi seji, ki je bila predvidena na 8 dnevno delovanje, so obravnavali vprašanje zavarovanja zoper točo. Kakor smo izvedeli, nameravajo ustanoviti poseben zavarovalni sklad v znesku 100 milijonov dinarjev. Kmetje, katerim je uničena toča poljske pridelke in ne posedajo več nego 5 ha zemlje, bi dobili po nameravani uredbi takoj izplačanih 50% zavarovalnine. Naknadno bi se jim povrnila vsa po toči povzročena škoda. Vsak po toči prizadeti po-

mi in molitvami za Sveto deželo, za romarje in za vse krščanstvo.

Po obisku teh najsveteljših krajev sem se začel zanimati tudi še za druge imenitosti beleheemskega mesta in se ozirati po njegovi okolici. Betlehem leži 722 m višje kot površina 12 ur od daljega Sredozemskega morja in 1160 m višje kot 6-7 ur oddaljeno mrtvo morje. Krasno se razprostira po podolgovatem hribovju, ki ga ščiti pred mrzlimi severnimi vetrovi. Cedne hiše so prizidane ob Skaloju, pogosto nad podzemskimi votlinami. Mesto in vsa okolica je preprežena z mnogimi vadonosnimi in katerih se nahajajo vednooma oljčna in figova drevesa, in dela s svojimi vinogradi in bogatimi žitnimi polji silno lep utis ter ostane vsakemu popotniku ali romarju v Sveto deželo v najlepšem spominu.

Betlehem šteje do 12.000 prebival-

sestnik mora prijaviti škodo tekem 48 ur. Škodo bo ocenjevala komisija, v kateri bodo zastopani: 1 okrajni ekonom, 1 finančni uradnik in 1 uradnik poljedelskega ministristva.

Po razpravi, ki se je sukala okoli zavarovanja po toči, se je poljedelski svet dne 13. t. m. bavil z vprašanjem kmetijskih osebnih kreditov, ki ga je prvotno izdelal načelnik Miloš Stabler. Predvidena je ustanovitev Glavne kreditne zadruge v Beogradu. Država bi dajala omenjeni zadrugi po trebnu sredstva, tako, da bi lahko podeljevala zadrugam in zvezam zadrug zavežena posojila. Ta predlog je bil umesjen. Zadrugne organizacije so ga v polni meri sprejele. Poljedelsko ministristvo (minister Pucelj) si je pa podeljevanje kmetijskih kreditov zamislil tako, da bi o vsem tem odločevala zloglasna Uprava fondov. Zoper ta način rešitve vprašanja kmetijskih kreditov so vse zadrugne organizacije ugovarjale najodločneje; ugovor je bil povod za sklepanje kompromisnega (sporazumnega) predloga, po katerem se določa Glavna kreditna zadruga kot nekakšna ustanova za kreditiranje zadrugnim ustanovam, uprava fondov pa bi podeljevala posojila neveljanjem kmetovalcem. Za početni kapital bo založila država 100 milijonov dinarjev. Doplačevala bo vsako leto 10 milijonov dinarjev, dokler ne doseže svote 250 milijonov dinarjev. Obenem se država obvezuje glede vsakoletnega prispevanja ene tretjine čistega dobička razredne loterije. Samoočisti je umevno, da brez obresti Glavna kreditna zadruga in uprava fondov si razdelita omenjene svote na dvoje enakih delov. Uprava fondov bo zahlevala 6% obresti. Zadrugne zveze bodo plačevale 2%, v njih včlanjene zadrugne pa 4%, posojilojemalci pa ponajveč 6% obresti.

Ko je poročevalec končal, se je vršila živahna razprava. Večina govornikov je povdarjala, da bi bilo najbolje, ako bi se poverilo podeljevanje kreditov zadrugnim organizacijam. Govorilo se je tudi o potrebi državne kontrole nad zavodi, ki bi vršili podeljevanje kmetijskih posojil.

Naš poslanec Vladimir Pušenjak je povdaril, da je sprejemljiv edino prvotni zakonski predlog, nikakor pa oba izpremenjena, ki sta mu pozneje sledila. Govornik je bil mnenja, da bodo kmetje itak pristopali k zadrugam, če bodo potrebovali ugodnih kreditov. Izjavil je, da je skrb za neveljanje poljedelce nepotrebna. Istotako je odklonil državno nadzorstvo nad zadrugami. Od poljedelskega ministra je zahteval, da naj označi svoje tozadevne stališče.

Minister Pucelj je v svojem govoru utemeljeval potrebo sprejetja kompromisnega predloga. Naposled je izrazil upanje, da bodo s časom prevzele zadrugne podeljevanje osebnih kreditov. Dne 14. t. m. je poljedelski svet začel razpravljati o kmetijskih zemljiških kreditih ter o organizaciji poljedelske službe. O zasedanju, ki je trajalo nekaj dni, sledi prihodnje obširno poročilo.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Nova vlada se ni sestavljena, ker so začeli muslimani zvitemu Pašiču mešati račune. Demokrati in radikali so se glede oseb, ki bi prišle pri sestavi novega kabineta v poštev, hitro sporazu-

me, k so v prevažni večini kristjani; mohamedancev ali turškovernikov je le kakih 250, Zidov ali Judov pa nič. Betlehemite so lepe in močne rasti, čednega obnašanja, pogumni in pošteni. Pridno obdelujejo svoja polja, se bavijo z živinorejo, po največ pa si služijo kruh s tem, da izdelujejo iz školjk, iz oljčnega lesa, iz koščic oljčnega sadja in iz črnega kamnja devotionalne ali romarske spominke, kakor rožne vence, križce, jaslice, lesene nože, ravnila peresnike, palice in drugo. Krščanski otroci pa se posebe spomiadi nabirajo najlepše ovtelice ter jih priljubljeni na mične podobice, ki se potem po celim svetu razpošiljajo.

Za revne otroke skrbi sirotišnica italijanskega duhovnika Antonia Belloni (ustanovljena 1863); v zvezi s tem zavodom je šola za umetnost in rokodelstvo. Za pouk mladine vrlo de-

me, ravnotako tudi slabostjožeži ki so Pucelja znova napravili za ministrskega kandidata. Za načeta ali bodočo politiko nove vlade samostojni itak niso vprašali, glavno je, da so na oblasti in pri koritu. S sestavo nove vlade se bavi Nikola Pašič, Belgrajska poročila pravijo, da so muslimani med drugimi za Pašiča nesprejemljivimi pogoji zahtevali ministristvo za vere, ki je bilo prvotno namenjeno slovenskemu brezvercu dr. Gregor Zerjavu. Kakor vidite, še imamo vedno takozv. vladno krizo. Centralisti sicer uvidevajo, da je njih nasilna politika proti Hrvatom in Slovincem doživela popoln polom, nočejo pa odnehati, ker stojijo in padajo z oblastjo, katero so si v naši državi po sprejetju vidovdanske ustave prilastili. Edini izhod iz sedanjih gospodarskih in notranje-političnih zapletov so — nove volitve. Ljudstvo naj samo odloči, komu bo poverilo državno gospodarstvo! — Novo izvoljeni zagrebški občinski svet, v katerem imajo stranke Hrvatskega protivladnega bloka (skupine) velikansko večino, se bo prvič sestel dne 22. t. m.

Avstrija: Uboga Avstrija, ki se je tako prisrčno veselila Zaprčne Ogrske, jih je ob priliki ljudskega glasovanja v Sopronju pošteno dobila po grbi. Iz 343 volilnih upravičencev je glasovalo za Madžarsko in komaj le 827 jih je glasovalo za Avstrijo.

Rumunija: Bivši minister za zunanje zadeve Take Jonescu je sestavil novo vlado, ki bo čimprej razpisala parlamentarne volitve.

Nemčija: bo kljub vsem prizivom morala dne 15. januarja placati svoj prvi, dne 15. februarja pa drugi obrok tistih ogromnih milijonov mark v zlatu, ki so določene za obnovo porušenih pokrajin.

Irška: V irskem državnem zboru, ki ga imenujejo Dail Eireann, razpravljajo o irsko-angleskem sporazumu. Poslanec Griffith je navduševal zbornice za podpis pogodbe. Irski voditelj De Valera je pogodbo ostro napadal in izjavil, da se ista nikakor ne strinja s stališčem Irške.

Naši tečaji.

Izobraževalni tečaj. Naše cenjene somišljenike opozarjamo na izobraževalne tečaje, ki jih prireja SKSZ v sporazumu s KZ v naslednjih krajih: V Cirkovec h pri Pragerskem za župnije: Cirkovec, St. Janž, Mašpark in Ptuska gora, Spodnja in Zgornja Poljskava ter Fram in Slivno. Tečaj se vrši dne 27. decembra ob pol 9. uri predprijan v dvorani posojilnice.

— Pri Sv. Urbanu niže Ptuja za župnije: Sv. Urban, Sv. Andraž, Sv. Bolenk, Sv. Lovrenc in del Vurberga v sredo, dne 28. decembra — Pri Veliki Nedelji za župnije gornjega dela velikonedeljske dekanije v četrtki, dne 29. decembra. — V Središču za spodnji del ormoškega okraja v petek, dne 30. decembra. — V Poljčanih za župnije: Laporje, Polčane, Makole, Studenice, del Sv. Jerneja, Leč in Kostrivnice in pa Sladkegore v soboto, dne 31. decembra. — Pri Sv. Lenartu v Slov. gor. za cel lenartski okraj v ponedeljek, dne 2. in dne 3. januarja v dvorani g. Arnuš. — V Crni na Koroškem za Crne in okoliške župnije Mežiške doline, dne 6. januarja, na praznik Sv. Treh kraljev. — V Prevaljah za okoliške župnije ostale Mežiške doline v nedeljo, dne 8. januar-

ja. — Skrbite za obilo udeležbo! Na vseh navedenih tečajih se bo razpravljalo o perečih gospodarskih, davčnih in političnih vprašanjih. Vi vsi, ki čuite težo današnjega neznošnega stanja v naši državi, udeležite se teh izobraževalnih tečajev, na katerih se vas bo poučilo o vzrokih gospodarskih in socialnih homatij!

Zupanski tečaj v Mariboru se vrši v nedeljo, 21. januarja. Opozarjamo na ta tečaj župane in člane obč. odborikov ter tajnike sodnih okrajev Maribor, Sv. Lenart, Slov. Bistrica, Gornja Radgona, Ljutomer, Ormož, Ptuj, Marenberg, Mežiška dolina in Prekmurje, da se iz vseh občin priklasijo že sedaj, da pripravimo vse potrebno: primerno dvorano, prenočišče itd. Predavali bodo od vlade poslani strokovnjaki o domovinstvu, lovskem zakonu, vojaštvu in enakih važnih zadevah. Priglasite se tečaj je treba poslati na Tajništvo SLS v Mariboru, Koroška cesta 5.

Brezno. V nedeljo, dne 18. t. m. se je tukaj vršil krščansko-socialni tečaj. Udeležilo se ga je okoli 150 oseb, med temi tudi par mirnih nasprotnikov. V posebno hvalevrednem številu so se odzvali povabilu naši vrli somišljeniki iz Remšnika. Prof. dr. Capuder je razpravljajal o davčnih vprašanjih, šolstvu in mladinski vzgoji. Urednik Golob je govoril o gospodarskem položaju in o potrebi gospodarskih in političnih organizacij. Tečaj je izborno uspel. Upajmo, da bo obroditel začeljene sadove!

Tečaj za zaupnike SLS se je v Selnici ob Dravi 18. decembra lepo obnesel. Iz vseh obolskih župnij so se tečaja udeležili odlični naši zaupniki. Predavala sta Iv. Vesenjak in Fr. Žebot.

Sv. Lenart v Slov. gor. Tukaj se vrši v ponedeljek in v torek po Novem letu socialni tečaj za celi okraj. Začetek oba dneva ob 9. uri dopoldne. Predpoldne nastopijo trije govorniki, popoldne pa dva. Tečaj bo nadvse poučen in zanimiv. Vabimo naše može in mladeniče, pa tudi žene in mladenke iz celega okraja, da se ga udeležijo v tako velikem številu kot pretečeno zimo. Rabimo agitatorjev za zmago naše svete stvari. Ta tečaj naj jih vzgoji in na novo navduši. Naj ne bo občine v okraju, ki bi ne poslala svojega zastopnika.

Ornški telovadni tečaj. V Mariboru se vrši 29., 30. dec. t. l. in 31. dec. 1921 v telovadnici čt. šolskih sester tridnevni telovadni tečaj za Orlice. Vadile se bodo nove brnske vaje. Za stanovanje in hrano je preskrbljeno po zmernih cenah. Pozivamo vse krožke mariborskega okrožja, da pošljejo po eno ali dve telovadkinji na tečaj.

Okrajni zastopniki KZ in Županske zveze za celjsko okrožje.

V mesecu januarju se vršijo po vseh 12 sodnih okrajih celjskega političnega okrožja okrajni sestanki naše Kmečke zveze in Zupanske zveze. Spored: 1. Politično poročilo gospodarskega poslance, ki je določeno za dojni sodni okraj. 2. Ustanovitev, oziroma obnove okrajne Kmečke zveze in volitev okrajnega odbora. 3. Ustanovitev okrajne Zupanske zveze in volitev okrajnega odbora. Okrajni sestanki KZ in ZZ se vršijo po temle redu:

2. januarja (ponedeljek): Celje, (hotel Beli vol, tajništvo SLS) za ves sodni okraj Celje. Govori poslanec Krajnc.

Okrajni zastopniki KZ in Županske zveze za celjsko okrožje.

V mesecu januarju se vršijo po vseh 12 sodnih okrajih celjskega političnega okrožja okrajni sestanki naše Kmečke zveze in Zupanske zveze. Spored: 1. Politično poročilo gospodarskega poslance, ki je določeno za dojni sodni okraj. 2. Ustanovitev, oziroma obnove okrajne Kmečke zveze in volitev okrajnega odbora. 3. Ustanovitev okrajne Zupanske zveze in volitev okrajnega odbora. Okrajni sestanki KZ in ZZ se vršijo po temle redu:

2. januarja (ponedeljek): Celje, (hotel Beli vol, tajništvo SLS) za ves sodni okraj Celje. Govori poslanec Krajnc.

klasije na Bocevi njivi za svojo onemoglo taščo. Lepo je po vsem tem rojstno mesto Jezusovo, Betlehem. O njem je izrekel prerok Miheja čudovito besedo: „In ti Betlehem, zemlja Judova, nisi nikakor najmanjši med vojvodi Judovimi: zakaj iz tebe bo prišel vojvoda, kateri bo vladal moje ljudstvo Izrael“. Posebno častitljiva imenitnost tega mesta pa je rojstna votlina Gospodova pod cerkvama Matere božje in sv. Katarine; čudovit je spomin na prvo božično noč, na angelsko petje, na po-božne pastirce in Tri Kralje ter zvezdo, ki jih je tu sem pripeljala. — Le mislimo radi na te svete kraje in se posebno v božičnem času in kadarkoli molimo „Angel Gospodov je Mariji oznanil in ona je spočela od Svetega Duha“, „In Beseda je meso postala in med nami prebivala“, ali kadarkoli slišimo: Gloria in excelsis Deo!